

Ανταπόκριση από το συνέδριο IAML/IMS 2009

Το ετήσιο συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών (International Association of Music Libraries) διεξήχθη φέτος στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας. Για πρώτη φορά στην ιστορία των συνεδρίων της IAML συνδιοργανώθηκε και ένα παράλληλο συνέδριο σε συνεργασία με τη Διεθνή Μουσικολογική Εταιρεία (IMS) που είχε τίτλο «Music: notation and sound». Η συνύπαρξη και ανταλλαγή εντυπώσεων και απόψεων μεταξύ μουσικολόγων που εργάζονται σε βιβλιοθήκες, αρχεία, ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια και μουσικών βιβλιοθηκονόμων χαρακτηρίστηκε απ' όλους τους συνέδρους ως γόνιμη και θετική. Το μεγαλύτερο μέρος των συνεδρίων διενεργήθηκε στο νέο κτήριο του Ωδείου του Άμστερνταμ, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2008, ενώ αρκετές συνεδρίες έλαβαν χώρα στους χώρους της Βιβλιοθήκης της πόλης του Άμστερνταμ, σε ένα κτήριο ακριβώς δίπλα στο Ωδείο το οποίο επίσης ολοκληρώθηκε μέσα στο 2008. Και τα δύο κτήρια μπορούν να χαρακτηρισθούν εξαιρετικά δείγματα μοντέρνας αρχιτεκτονικής.

Η έναρξη του συνεδρίου τελέστηκε την Κυριακή 5 Ιουλίου και διανθίστηκε από την παρουσία του εξαιρετικού τζαζ τριό του Eric Vloeimans Fugimundi. Από το πρωινό της επόμενης ημέρας ξεκίνησαν οι συνεδρίες, οι οποίες άπτονταν πάρα πολλών θεμάτων είτε βιβλιοθηκονομικών είτε μουσικολογικών. Σε τέτοιου εύρους συνέδρια ο συμμετέχων αντιμετωπίζει πάντοτε το δίλημμα του ποια απ' όλες τις παράλληλες συνεδρίες να παρακολουθήσει. Έτσι αναγκαστικά ο γράφων θα περιοριστεί σε αναφορές για κάποιες από τις συνεδρίες που παρακολούθησε. Ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στην παρουσίαση διάφορων projects τα οποία είχαν άμεση σχέση με τις διαδικασίες ψηφιοποίησης σε ολλανδικές και όχι μόνο βιβλιοθήκες και αρχεία. Την πρώτη ημέρα ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ήταν η ανακοίνωση του Frits Zwart από το Netherlands Music Institute σχετικά με το αρχείο από παρτιτούρες ορχήστρας του σημαντικού μαέστρου Willem Mengelberg. Το αρχείο αυτό πρόσφατα ψηφιοποιήθηκε και ο ομιλητής επικεντρώθηκε στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις όσον αφορά τις πρακτικές εκτέλεσης, οι οποίες πλέον μπορούν να γίνουν με βάση τα ψηφιοποιημένα τεκμήρια καθώς και τις σωζόμενες αρχειακές ηχογραφήσεις του μαέστρου.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας υπήρχε μία ομιλία-ρεσιτάλ του οργανίστα, τσεμπαλίστα, μουσικολόγου και συλλέκτη Ton Koopman, ο οποίος μίλησε για την ιδιωτική του συλλογή από σπάνια βιβλία και παρτιτούρες παλαιάς μουσικής.

Την Τρίτη 7 Ιουλίου η Βάλια Βράκα, μουσικολόγος και υπεύθυνη του αρχείου Ελληνικής μουσικής της Βιβλιοθήκης, και ο γράφων παρουσίασαν την ανακοίνωσή τους με τίτλο «Digital Archive of Greek Songs (1870-1960) in the Music Library of Greece» (το πλήρες κείμενο της ανακοίνωσης αυτής σύντομα θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης). Η επόμενη, χρονικά, συνεδρία ήταν αυτή που διεξήχθη από το RILM (Repertoire International de Litterature Musicale). Εκεί, η Barbara Dobbs Mackenzie, επικεφαλής του RILM, παρουσίασε τα αποτελέσματα της παγκόσμιας βιβλιογραφικής βάσης του RILM για τη φετινή χρονιά. Οι άλλες ανακοινώσεις της συνεδρίας αφορούσαν την ολοκλήρωση της κριτικής έκδοσης απάντων του Δανού συνθέτη Carl Nielsen και την αντίστοιχη έκδοση απάντων του Bohuslav Martinu η οποία ξεκινά μέσα στους επόμενους μήνες. Όπως και την πρώτη ημέρα, το απόγευμα υπήρχε μία κεντρική ομιλία, αυτή τη φορά του Δανού συνθέτη Louis Andriessen ο οποίος μίλησε για το έργο του. Το πρόγραμμα της ημέρας ολοκληρώθηκε με την παρακολούθηση μιας εκ των συνεδρίων της IMS με θέμα την ηχογραφημένη μουσική. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ήταν η ανακοίνωση της Lucy Walker από το Britten-Pears Foundation με θέμα την ηχογράφηση νεανικών έργων του Benjamin Britten. Η Walker πραγματεύτηκε το σημαντικό ζήτημα του μουσικού υλικού και το πως αυτό βρέθηκε, συμπληρώθηκε, μεταγράφηκε με σύγχρονες μεθόδους και τελικά δόθηκε στους εκτελεστές. Η βραδιά έκλεισε με μία συναυλία της Orkest de Volharding με έργα Andriessen.

Την Τετάρτη 8 Ιουλίου το πρόγραμμα περιείχε δύο ενδιαφέρουσες παράλληλες συνεδρίες τις οποίες ο γράφων παρακολούθησε εκ περιτροπής. Στην πρώτη ενδιαφέρον είχε η ομιλία της Barbara Wiermann από την Hochschule fur Musik und Theater Leipzig η οποία μίλησε για τα οφέλη της συνεργασίας

μεταξύ κρατικών και δημοτικών μουσικών βιβλιοθηκών, πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών και αρχείων στο κρατίδιο της Σαξονίας στη Γερμανία. Πιο συγκεκριμένα, στη Σαξονία έχει δημιουργηθεί ένα κεντρικό σύστημα ψηφιοποίησης όπου όλες οι βιβλιοθήκες και αρχεία που διαθέτουν μουσικές πηγές ψηφιοποιούν το υλικό χρησιμοποιώντας κοινό λογισμικό. Το ψηφιοποιημένο υλικό καταλήγει σε ένα κοινό ψηφιακό αποθετήριο ώστε να είναι πιο εύκολα προσβάσιμο από τους χρήστες. Η άλλη συνεδρία στην οποία παραβρέθηκα ήταν εκείνη που διοργάνωσε το RIdIM (Repertoire International d'Iconographie Musicale) και στην οποία παρουσιάστηκε η ανανεωμένη βάση δεδομένων του RIdIM. Αργότερα, στη συνεδρία που ακολούθησε με τίτλο «Swiss Digital Building and Modular Ontology Construction» ο Guy Marechal μίλησε για τη μεθοδολογία των μουσικών οντολογιών κυρίως στις ψηφιακές συλλογές.

Η επόμενη ημέρα ξεκίνησε με μία πρωινή συνεδρία σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχουν διάφορες μουσικές βιβλιοθήκες ανά τον κόσμο όσον αφορά ορχηστρικό υλικό καθώς και υλικό γενικά για την εκτέλεση μουσικής. Ο Peter Linnitt από την Μουσική Βιβλιοθήκη του BBC εξήγησε ενδελεχώς με ποιον τρόπο εμπλέκεται η Βιβλιοθήκη στη διοργάνωση του θερινού φεστιβάλ των Proms στο Λονδίνο και τον όγκο δουλειάς που πρέπει να διεκπεραιωθεί τους μήνες πριν από το Φεστιβάλ. Οι επόμενες συνεδρίες παρουσίαζαν και πάλι εξαιρετικό ενδιαφέρον οπότε αναγκάστηκα να τις παρακολουθήσω εκ περιτροπής. Η μία είχε να κάνει με την βάση RISM (Repertoire International des Sources Musicales) και με τη νέα βάση διαχείρισης δεδομένων που ανέπτυξαν οι επιτροπές RISM της Μεγάλης Βρετανίας και της Ελβετίας. Κατόπιν, μετακινήθηκα στην αίθουσα όπου διεξαγόταν η συνεδρία για τους Ρώσους συνθέτες όπου και έγιναν ανακοινώσεις για θέματα όπως η μικροτονική μουσική στη Ρωσία, για τα προβλήματα που προκύπτουν από τις, σχεδόν ανέφικτο να διαβαστούν, χειρόγραφες σελίδες του Δεύτερου Κοντσέρτου για Βιόλα του Alfred Schnittke και για τη μουσική για το φιλμ «Odn» την οποία είχε συνθέσει ο Dmitri Schostakovich. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας υπήρχε η γενική συνέλευση των μελών της IMS για να αποφασιστεί ο τόπος τέλεσης του επόμενου συνεδρίου το οποίο θα διεξαχθεί το 2012. Μετά από ψηφοφορία αποφασίστηκε ότι η πόλη που θα φιλοξενήσει το επόμενο συνέδριο της IMS θα είναι η Ρώμη. Στο περιθώριο της γενικής συνέλευσης τιμήθηκε και ο Ιταλός μουσικολόγος Pierluigi Petrobelli για την προσφορά του στην επιστήμη της μουσικολογίας.

Κατά την τελευταία μέρα του συνεδρίου έγιναν ανακοινώσεις πάνω σε θέματα μουσικής πληροφόρησης. Ο Ole Bisbjerg από την Κρατική και Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη του Άαρχους στη Δανία ενημέρωσε τους συνέδρους για τις δυνατότητες που δίνουν τα εργαλεία του Web 2.0. Ο θεματικός άξονας της επόμενης συνεδρίας ήταν γύρω από τον ρόλο του μουσικού βιβλιοθηκάρου ως φορέα γνώσης. Η Jane Gottlieb από τη Βιβλιοθήκη του Juilliard School στη Νέα Υόρκη κατέθεσε την άποψή της σχετικά με τη βοήθεια που μπορεί να παράσχει ο βιβλιοθηκάριος στους χρήστες αναφορικά με τις πηγές μουσικής πληροφόρησης.

Τέλος, δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε να αναφερθούμε και στην άκρως ενδιαφέρουσα έκθεση με περίπτερα εκδοτών και εταιρειών μουσικού λογισμικού καθώς και εταιρειών που παρέχουν πρόσβαση σε μουσικές βιβλιογραφικές βάσεις και σε βάσεις ψηφιοποιημένων περιοδικών.

Αλέξανδρος Χαρκιολάκης